

Koordinacijski odbor pri SZDL deluje

Alkoholizem je družbena bolezen, ki vpliva na človekovo ustvarjalno dejavnost, na njegovo fizično in psihično zdravje ter povzroča škafjane odnose v ožjem in širšem okolju alkoholika. V občini Ljubljana-Center je registriranih 280 alkoholikov (od tega 212 moških in 68 žensk). Vemo, da je alkoholikov še več, vendar nismo mogli nikoli ugotoviti njihovega dejanskega števila. Zaradi neosveščenosti in miselnosti, da je alkoholizem velika sramota, družine molčijo o tem in poimenujejo alkoholizem z drugimi bolezenskimi stanji. Alkoholika odkrijemo šele takrat, ko je družina prizadeta že v tolikšni meri, da potrebuje družbeno intervencijo.

Občina Center se je vključila v boj proti alkoholizmu decembra 1971, ko sta bila ustanovljena dva kluba zdravljenih alkoholikov, in sicer KZA Center in KZA Stara Ljubljana. Leto dni kasneje pa je bilo potrebno (zaradi preštevilnega članstva) ustanoviti še tretji klub in sicer KZA Kolodvor.

Klubi zdravljenih alkoholikov, kot avtoterapevtske skupnosti skrbe za abstinenco svojih članov in za njihovo postopno rehabilitacijo na vseh področjih družbenega življenja.

V vseh treh klubih je včlanjenih okoli 120 zdravljenih alkoholikov in nekoliko manj njihovih svojcev. Uspešnejša in hitrejša je rehabilitacija pri tistih zdravljenih alkoholikih, kjer sodelujejo pri zdravljenju tudi njihovi svojci.

Terapevtsko delo v klubih izvaja zdravnik in socialni delavec, v enem klubu pa le socialni delavec, ker ni bilo moč dobiti zdravnika za to delo.

Ugotavljamo, da klubi delujejo uspešno, recidivi so redki in abstinenca je pretežni del leta 90 do 100-odstotna. Večina članov KZA je zaposlena, na delovnem mestu so uspešni in dosegajo priznanja za svoje delo. Klubi skrbijo tudi za to,

da se postopoma urejujejo družinske razmere, ki so bile v času trajanja alkoholne bolezni povsem porušene in za družinske člane nevzdržne.

Zdravljeni alkoholiki, ki zaradi kakršnegakoli vzroka opustijo redno obiskovanje kluba, se v največ primerih ponovno zapijejo in zaradi tega so klubi zdravljenih alkoholikov odločilnega pomena v prizadevanjih za preprečevanje in zdravljenje alkoholizma v naši socialistični družbi.

Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu, ki je pri OK SZDL bil ustanovljen leta 1972, je izdelal delovni program za območje občine Ljubljana-Center in kot prednostno predvidel predvsem naslednje ukrepe:

- ustanovitev dispanzerja za obravnavo alkoholikov pri Zdravstvenem domu Ljubljana-Center, ker so dosedanje zmogljivosti za zdravljenje alkoholikov absolutno premajhne.

- uvedba pouka o alkoholizmu v reden program vzgojno izobraževalnih zavodov na območju občine. Mladino smo dolžni poučiti o škodljivosti alkohola in o posledicah alkoholizma, oblikovati pri mladem človeku pravičen odnos do alkohola in ga vzpodbujati k zdravemu življenju.

— organizacija seminarjev o o problematiki alkoholizma za vodilne delavce in sindikalne funkcionarje v delovnih organizacijah. Zaradi neosveščenosti tega kadra je bilo storjenih že veliko napak.

To je le nekaj nalog, ki jih je koordinacijski odbor predvidel in pri katerih bodo morale sodelovati vse družbene organizacije in strokovne službe, ki imajo v svojih programih tudi skrb za zdravega in enakopravnega samoupravljalca.

Februarja je že bil organiziran seminar za vodilne delavce in sindikalne funkcionarje v delovnih organizacijah. Na seminarju so sodelovali naši priznani strokovnjaki s področja alkoholizma in narkomanije, žal pa smo lahko ugotovili, da je le 1 odstotek vabljenih delovnih organizacij poslala na seminar svoje zastopnike. To je ponovni dokaz, da so pristojni ljudje v delovnih organizacijah premalo zainteresirani za skupno akcijo pri preprečevanju alkoholizma. Poleg tega smo tudi ugotovili, da so bili tisti, ki so se udeležili seminarja povsem neseznajni s problematiko alkoholizma in z ukrepi, ki bi bili potrebni pri alkoholiku na delovnem mestu, da bi mu pomagali iz stiske, ki se je sam ne more rešiti. V večini delovnih organizacij povsem napačno obravnavajo alkoholika, dopustijo mu, da z njimi manipulira, dokler socialno in zdravstveno povsem ne propade in ne postane družbeno breme in parazit do svojega žalostnega konca.

Center za socialno delo je v letu 1975 obravnaval 75 družin,

kjer je bila potrebna družbena intervencija izključno zaradi alkoholizma. Delo s takimi družinami je izredno dolgotrajno in naporno, ukrepi, ki se jih strokovna socialna služba poslužuje so namenjeni predvsem družinskim članom alkoholika in njihovi zaščiti, zlasti zaščititi mladoletnih otrok.

Skupnost socialnega skrbstva občine Ljubljana Center je dala lani za družine alkoholikov okoli 600.000 din, vendar

pa ob teh ogromnih finančnih sredstvih nikakor ne smemo pozabiti na ostalo družbeno škodo, povzročeno zaradi alkoholizma, zlasti pa ne na porušene domove in neizmerno gorje, ki ga povzročajo alkoholiki s svojim obnašanjem.

Le prizadevanja celotne družbe bodo lahko porušila dolgoletno tradicijo alkohola in pripomogla k lepši in bolj zdravi prihodnosti nas vseh.

ZDENKA BEVC

Poslovni čas lekarn

Novi odlok o poslovnem času lekarn v Ljubljani je za prebivalce mesta pomembna novost, za občane Centra pa še posebej, saj je večina lekarn prav na območju naše občine. In kaj predvideva novi odlok? Predvsem točno določa stalni poslovni čas lekarn za vse dni v tednu, število dežurnih lekarn v soboto popoldan, v nedeljo in med državnimi prazniki ter nočno dežurstvo. V Ljubljani so sedaj odprte vse lekarne vse delovne dni v tednu do 20. ure. Zaradi razbremenitve lekarniških delavcev odlok določa, da bodo v soboto od 14. do 20. ure odprte tri lekarne, razporejene tako, da bodo pokrivala potrebe čim večjega območja ljubljanskih občin, obenem pa bi bila na ta način omogočena tudi hitrejša nabava zdravil. Razpored dežurnih lekarn bodo naredile lekarne same, potrdil pa ga bo upravni organ SML. V odloku je tudi določilo, ki omogoča prebivalcem Ljubljane, da si bodo lahko nemoženo priskrbovali zdravila v vsakem času, ko bo prišlo do množičnih obolenj.

Lekarne bodo po novem odloku odprte torej vse delovne dni v tednu od 7. do 20. ure, v soboto pa od 7. do 14. ure. Vse dni v tednu bo od 20. do 7. ure zjutraj dežurna najmanj ena lekarna, v soboto od 14. do 20. ure pa morajo dežurati najmanj tri lekarne. Ob nedeljah in državnih praznikih bo po odloku dežurna od 7. do 20. ure najmanj ena lekarna. Za letošnje leto morajo lekarne poslati seznam razporeda dežurstev do 15. aprila.

S. D.

SINDIKATI IN PLANIRANJE

Delavci odločajo o svojem razvoju

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je pred kratkim sprejelo stališča in sklepe na področju delovanja slovenskih sindikatov pri oblikovanju temeljnih zasnov družbenega načrtovanja. Sindikati pri tem posebej poudarjajo, da bodo pri uveljavljanju družbenega planiranja skušali s sprejetimi sklepi in stališči predsedstva RS ZSS čimprej vnesti v akcijo konkretnost in ustvarjalnost ter tako pospešeno uresničevati doslej sklenjene dogovore. Glavna naloga sindikatov pri tem pa bo, da tudi to področje postane instrument delavcev pri uresničevanju njihovih pravic in dolžnosti, kar pomeni, da jim je treba omogočiti, da bodo tudi v vsakodnevnih samoupravnih praksi dejansko odločali o svojem razvoju.

Dejstvo je, da je dosedanja praksa pogosto dajala delavcem več formalnih, kakor resničnih možnosti za soodločanje oziroma planiranje njihovega in družbenega razvoja. To se je dogajalo tudi zavoljo tega, ker se je sindikat kot najbolj množična organizacija delavcev preveč angažirala le takó, da je bil odgovoren za samoupravne postopke, manj pa se je spuščal v vsebino dokumentov, ki so jih obravnavali v delovni

skupnosti ali v samoupravnih organih. Ze sam samoupravni postopek spodbuja oblikovanje samoupravne vsebine, toda to pogosto ni dovolj. Sindikati imajo namreč izoblikovana svoja stališča in sklepe glede celotnega družbeno gospodarskega razvoja republike, ki jih kaniijo uresničevati neposredno z akcijami. Pri uresničevanju družbenega planiranja bo z njimi moč uspeti le tedaj, če bodo sindikalne organizacije in

njihovi organi na vseh ravneh sindikalne organiziranosti izoblikovali svoja stališča in sklepe za vsak dokument družbenega plana, ki bo nemenjen za javno razpravo ali pa za organe samoupravljanja.

Izhodišča za dajanja mnenj osnovnih sindikalnih organizacij, naj bi bili v prvi vrsti zaključki 8. kongresa slovenskih sindikatov in vsi ostali sklepi, ki se uveljavljajo z uresničevanjem ciljev družbenega planiranja. Tako se sindikati po »svoji poti« neposredno vključujejo v vse faze priprav, sprejemanja in izpolnjevanja družbenega planiranja. Torej bodo sindikalna stališča in mnenja le dodatna informacija delavcem, ki se bodo samostojno in neodvisno odločali v svojih samoupravnih organizacijah. Tak način dela bo postavil sindikate v določeno dogajanje, neposredno bo preverjal njegovo aktivnost in uspešnost akcij, hkrati pa bo dajal realno osnovo za vsebinsko dograjevanje sindikalne organiziranosti in usposabljanja sindikalnega članstva.

Med sprejetimi stališči in sklepi predsedstva RS ZSS naj zato omenimo le nekatere najbolj pomembne. Predvsem bodo sindikati terjali, da bodo vse osnovne organizacije dajale svoja mnenja, pripombe in stališča na vsak planski dokument posebej, skratka za sleherni dokument družbenega plana, ki bo namenjen za javno razpravo ali za samoupravne organe. To velja za vse planske dokumente, tako tiste, ki jih bodo predložile strokovne službe delovne organizacije, kot tudi tiste, ki bodo prihajali od drugih organizacij. Osnovne sindikalne organizacije bodo pri tem zlasti pospeševale vsebinsko uveljavljanje dele-

gatskih odnosov, v največji meri z neposrednim usklajevanjem dela delegatov in delegacij, hkrati pa bodo terjale celovitost družbenega načrtovanja in ustrezno, kakovostno čim boljše in pravočasno informiranost delavcev.

Posebno mesto v akciji »sindikati in planiranje« bodo dobile občinske sindikalne organizacije. Svoja mnenja, pripombe in stališča naj bi dajale na sleherni dokument družbenega plana, ki bo občinskega pomena. Temu ustrezno pa bodo morale delovati tudi v občinskih štabih za družbeno planiranje. Tu so še naloge, ki jih bodo v akciji prevzeli republiški odbori strokovnih sindikatov. Predsedstvo RS ZSS je med drugim sklenilo, da morajo republiški odbori takoj dati pobudo za izdelavo in sprejetje samoupravnih sporazumov o planskih zasnovah v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti v republiki. Pred organiziranjem javne razprave pa naj bi republiški odbori izoblikovali svoja stališča do predlogov samoupravnih sporazumov, ki bi jih kasneje sprejele interesne skupnosti družbenih dejavnosti.

Naloge so obsežne, predsedstvo RS ZSS pa je od republiških odborov družbenih dejavnosti posebej zahtevalo, da čimprej izoblikujejo svoje poglede na osnovne usmeritve družbenega razvoja, ki bodo izražali konkretizacijo splošnih sindikalnih stališč za njihovo področje delovanja. V omenjenih izhodiščih bo treba opredeliti cilje, ki jih bo potrebno uresničiti v prihodnjem petletnem obdobju (izpolnjevanje stabilizacijskih ciljev in odpravljanje slabosti v dosedanjem razvoju, kot denimo, nepotrebno čakanje na zdravstvene storitve itd.). Te usmeritve bodo republiški odbori družbenih dejavnosti sprejeli že v

kratkem na sejah svojih odborov.

Za samoupravne interesne skupnosti na področju gospodarstva naj bi republiški odbori strokovnih sindikatov vezani neposredno na gospodarska dogajanja v republiki, izoblikovali svoja stališča do družbenega razvoja slovenskega gospodarstva v naslednjem petletnem razdobju. Za razliko od teh nalog je predsedstva RS ZSS zahtevalo med drugim, da vsi republiški odbori sindikatov v pripravljanju svojih predlogov za družbeni razvoj svojih dejavnosti sodelujejo v akcijah z vsemi tistimi činitelji, ki lahko prispevajo h kvalitetnemu delu, zlasti še s samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

Prav tako, naj bi vse komisije republiških odborov, ki so zadolžene za delovanje na področju družbenega planiranja in učinkovitejšega nastopanja slovenskih podjetij na zunanjih tržiščih dajale pripombe na vsak planski dokument, ki bo namenjen za javno razpravo ali za seje samoupravnih organov v delovnih organizacijah. Pobude za dosledno in kakovostno izvajanje vseh faz družbenega planiranja, naj bi poslej po sprejetih delovnih načrtih dajale tudi vse sindikalne organizacije in njihovi organi.

Slednjic naj bi center za družbeno izobraževanje pri sindikatih že v kratkem pripravil izobraževalni program za sindikalne delavce v planiranju, pri čemer bo moral upoštevati vsa potrebna znanja o družbenem načrtovanju za posamezne ravni sindikalnega dela. Z ysemi temi akcijami bodo potemtakem sindikati tvorno prispevali k temu, da bodo pri izoblikovanju temeljnih zasnov družbenega planiranja dajali delavcem resnične možnosti, da sami odločajo o svojem in družbenem razvoju.

I. V.

KAJ POTREBUJEMO, POLEG OSTALEGA, DO LETA 1980 V LJUBLJANI?

900 novih ležišč za upokoence

Osnova za sklepanje družbenega dogovora o programiranju, financiranju in združevanju sredstev za gradnjo domov za upokoence — starejše občane mesta Ljubljane, so poleg programa družbene skrbi za starejše občane, sprejetega 1970, tudi izhodišča in predlogi za oblikovanje programov občinskih in mestne skupnosti socialnega skrbstva in nekateri drugi dokumenti. Na podlagi zbranih demografskih podatkov naj bi družbeni dogovor zagotovil do leta 1980 izgradnjo štirih novih domov in enega prizidka s skupno zmogljivostjo 900 novih ležišč.

Tako naj bi do leta 1980 zgradili za Bežigradom nov dom z 207 posteljami, v Šiški z 228 posteljami, na Viču s 160 posteljami, v Mostah z 200 posteljami, na Viču prizidek na Bokalah s 100 posteljami, v Centru pa bodo pripravili dokumentacijo za rekonstrukcijo doma na Poljanah.

S. D.